

Til Atvinnuveganefndar Alþingis,

Reykjavík 17.febrúar 2015.

b.t Kristjana Benediksdóttir
skjalavörður
skrifstofu Alþingis, nefndasviði
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Varðandi: Frumvarp til laga um náttúrupassa (heildarlög), 455. Mál.

Frá: Kayakklúbbnum, Reykjavík (sjá enn fremur www.kayakklubburinn.is)

Ágætu nefndarmenn,

gegnum samtökin „Samút“ sem kayakklúbburinn er aðili að, höfum við fengið ofangreint frumvarp til umsagnar. Klúbburinn er nú rúmlega 30 ára, aðili að Siglingasambandi Íslands og ÍSÍ og telur vel á fimmta hundrað félagi.

Eftir umfjöllun um frumvarpið vill stjórn klúbbsins áréttta eftirfarandi.

1. Klúbburinn lýsir áhyggjum af því að íslenskum almenningi sé ætlað að greiða gjald vegna ferða um landið. Við teljum réttara að þeir sem nýta náttúru landsins til fjáröflunar og í atvinnuskyni greiði fyrir afnot og standi undir fjármögnun sem skapast af þeirra starfssemi. Í gömlu vatnalögunum var rætt um að "iðjuhöldur greiði" – sem væri í samræmi við reglur umhverfisréttarins. Gífurleg fjölgun ferðamanna hefur skapað vandamál sem erfitt verður að ráða við, með eða án náttúrupassa.
2. Með náttúrupassa er vegið að almannarétti. Almennaréttur er annað en það sem tekur til atvinnustarfssemi og í þessari tilhögun gæti falist sá möguleiki að skerða ferðir áhugafólks eins og okkar um ár og vötn landsins, í eyjar og með ströndum.
3. Gjaldið sem nú er áformnað er lágt, en flestöll gjöld hækka (kallað „verðteygni“ í greinargerð með frumvarpinu). Ekki er ástæða til að treysta því að svo verði ekki hér.
4. Í 4. gr. frumvarpsins segir að "Allir ferðamannastaðir í eigu eða umsjón opinberra aðila eiga sjálfkrafa aðild að náttúrupassa. Með ferðamannastað er átt við ákveðinn skilgreindan stað í náttúru Íslands sem hefur aðdráttarafl fyrir ferðamenn vegna náttúru og sögu, sbr. lög um landsáætlun um uppbyggingu innviða fyrir ferðamenn til verndar náttúru og menningarsögulegum minjum." Þetta gæti varðað okkur ræðara, s.s. á Þingvallavatni, Mývatni, Langasjó, Hvítárvatn, í ám á landinu, við sögulegar eyjar s.s. Viðey, Engey, Skrúð, Flatey á Breiðafirði svo dæmi séu nefnd.
5. Við óttumst fordæmi í túlkun fyrir landeigendur, þannig að borga þyrfti fyrir að róa til dæmis í Rauðseyjar, Akureyjar, Brokey, Rifgirðingar, Purkey, Þerney, Elliðaárnar, Tungufljótið. Í lið 3.1. í greinargerðinni segir að "þegar fram í sækir má búast við að fleiri ferðamannastaðir bætist á listann, bæði í opinberri eigu og einkaeigu". Orðalag um þetta er ekki skýrt að okkar dómi og skýrt þarf að vera að sérlög sem þessi skerði ekki rétt sem fólk á til ferða um landið samkvæmt náttúrverndarlögum.
6. Sagt er að "Ferðamannastaðir í eigu annarra en opinberra aðila geta sótt um aðild að náttúrupassa". Mætti þá krefjast náttúrupassa eða sambærilegra upplýsinga um fyrirframgreiðslu fyrir róður þar sem land er í einkaeigu, s.s. á innfjörðum eins og Mjóafirði í Ísafjarðardjúpi, á vötnum svo sem Leginum á Héraði eða Hestvatni í Grímsnesi, eða ef farið er

í Vigur, Æðey eða eyjar á Breiðafirði? Róið við Hvammsvík í Hvalfirði? Mörkin eru hér engan veginn skýr. "Ferðamálastofa skal.....halda úti uppfærðum og aðgengilegum lista", sem má breyta og bæta í. Hvernig er ákveðið hvar verður bætt í?

7. Viðurlög ef einhver slyst til að hafa ekki keypt eða endurnýjað náttúrurpassann eru 15000 kr, tífalt þriggja ára gjald. Þetta er íþyngjandi ákvæði.
8. Dæmi um ónákvæmni sem dregur úr trúverðugleika annara þátta frumvarpsins er til dæmis í greinargerð með frumvarpinu þar sem segir að „Eftir að ferðamönnum fór að fjölga nokkuð hratt upp úr síðustu aldamótum...". Nálægt sexföldun á ferðamönnum til landsins verður að teljast meira en „nokkuð hratt“ hvað fjölgun þeirra varðar.
9. Í þrígang er sagt að "um þau atriði skal kveða á um í reglugerð sem ráðherra setur", en óljóst er eins og oft í íslenskri lagasetningu hvenær og hvernig reglugerð verður sett.
10. "Fagráð um öryggismál ferðamanna" er óskýrt orðlag og illa skilgreint hvað það fyrirbrigði á að gera. Á það einungis að fjalla um öryggi þar sem passinn gildir? Félög eins og okkar setja sér gjarnan viðmið um öryggismál. Samgöngustofa ætti að annast samræmingu mála af þessu tagi á landsvísu. Þetta virðist óþarft „fagráð“, enda á orðið „fag“ ekki við hér.

Kayakklúbburinn lýsir sig því andvígán nokkrum meginatriðum frumvarpsins.

Fyrir hönd Kayakklúbbsins.

Klara Bjartmarz, formaður,

Reynir Tómas Geirsson, fyrrverandi formaður ferðanefndar Kayakklúbbsins.